

J. Mazancová

Oponentský posudek diplomové práce
České princezny z lucemburského rodu
Tereza Mazancová
Praha 2010

Předkládaná diplomová práce Terezy Mazancové se věnuje problematice života dcer královské rodiny Karla IV., především pak dcery Kateřiny Lucemburské. Rozvržena je do pěti hlavních kapitol, které vymezuje úvod. V něm autorka předložila důvody, jež ji k tématu přivedly a oprávněně vyzdvihla potřebnost sledovat ženskou otázku, která v domácí mediaevistice zůstává nadále badatelskou výzvou. V úvodu nás rovněž seznámila se základní domácí i zahraniční literaturou a položila hlavní otázky vlastního přístupu k tématu. Předně si v nich vytkla sledovat – jaké byly směry výchovy nebo předurčení osudu urozených dívek a – problematiku reality každodenního života žen ve světle dochovaných pramenů. Na tomto základě pak rekonstruovala i osud Kateřiny Lucemburské.

První kapitola je rozdělena do čtyř částí, kde se seznámíme s obecnějšími úvahami o postavení královských dcer, královen, manželek a matek. V další části nastiňuje diplomantka právní postavení urozené ženy, její duchovní a rodinný život, včetně tzv. veřejného působení. Druhá kapitola se již přímo věnuje rodinnému zázemí a dětství Kateřiny Lucemburské, kde je představený způsob výchovy královských dcer. Problematiku sňatkové politiky Karla IV. nastiňuje třetí kapitola práce. Vlastní osud dvou manželství Kateřiny Lucemburské Tereza Mazancová postihla ve čtvrté části práce. Poslední oddíl věnovala vdovskému stavu a závěru života této královské dcery Karla IV. Výsledky sumarizuje závěr, konečně nechybí ani nezbytný soupis pramenů a literatury. Diplomovou práci doprovází tři mapové přílohy, jednak přehled věnných statků Kateřiny jako rakouské vévodkyně a později i markraběnky braniborské, a třetí z nich představuje jednotlivá místa, kam byly lucemburské královské dcery provdány.

Přínosem a hlavním výsledkem práce je především biografické pojetí života královské dcery Kateřiny Lucemburské, které výrazně vystupuje do popředí ve druhé polovině diplomové práce. Autorka postihuje především osobní rovinu života Kateřiny Lucemburské v manželském i vdovském stavu. K nejlépe zpracovaným řadím části věnované druhému manželství Kateřiny s Otou Braniborským. Přínosné jsou rovněž informace o majetku, obvěnění a výnosech, které byly Kateřině určené. Zajímavé, avšak nedocenené, jsou informace o listinách Kateřiny. Zasloužily by si hlubší zpracování a rozbor. Společně se

stavem znalostí o jejím majetku by tak mohly vytvořit zvláštní kapitulu, jež by podala ucelenější a bohatší obraz o jejím životě, družině nebo titulatuře či itineráři.

K výraznějším nedostatkům bych přiřadila chybějící rozbor či přehled pramenů, jenž bych doporučovala společně s rozbohem literatury zasadit do samostatné kapitoly po vlastním úvodu. Pro další práci s tématem by bylo vhodné rozpracovat podrobněji a upřesnit problematiku manželství, dětských sňatku, zasnub a jeho odlišení od vlastního naplnění manželství. Rovněž by bylo přehlednější samostatně vyčlenit kapitulu o výchově dětí a dívek. Do budoucna je možné se podrobněji věnovat otázce udělování věna královským dcerám českých panovníků a jejich zaopatření v rodině manžela.

Stylisticky je práce zdařilá, doporučovala bych však méně subjektivně zabarvených názorů autorky (např. mimomanželské hrátky s. 16., malá lucemburská princeznička s. 27), které do odborného textu nepatří a často vedou ke zjednodušené interpretaci sledovaného problému. Druhý případ se týká např. informací o tom, že dívky byly politickými loutkami na s. 15, nebo tamtéž o ponížení sedmileté Jitky. Na s. 16 je rovněž zavádějící konstatování, že se matky o kojence nestaraly. Obdobně otázka vrácení družiny Blanky z Valois vyplynula více z domácích zvyklostí. Podobně se totiž postupovalo např. u mladé Guty Habsburské, manželky Václava II. v roce 1287. Domnívám se rovněž, že udělení *Morgengabe*, o němž píše diplomantka na s. 34., je zjevným dokladem, že manželství bylo konsumováno. V práci chybí obrazové přílohy a u jednotlivých mapek by bylo vhodné doplnit komentáře.

Ve výsledku však diplomantka prokázala odpovídající schopnost práce s prameny i dobré znalosti literatury k tématu. Práce přes uvedené výhrady splňuje nároky na diplomovou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze

10.5.2010

PhDr. Dana Dvořáčková, Ph.D.

Historický ústav AV ČR, v.v.i.

Prosecká 76, Praha 9

Oponent práce

